

Білоцерківський національний аграрний університет
Біолого-технологічний факультет
Кафедра харчових технологій і технологій переробки продукції
тваринництва

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ БІОТЕХНОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» Галузь знань: 16 Хімічна та біоінженерія Спеціальність: 162 Біотехнології та біоінженерія Освітня програма – Біотехнологія
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	6 кредитів /180 годин
Семестр	7,8
Форма контролю	Залік, іспит
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Мерзлов Сергій Віталійович Посада: професор кафедри харчових технологій і технологій переробки продукції тваринництва Науковий ступінь: доктор сільськогосподарських наук Робоче місце: навчальний корпус №9 (вул. Героїв Чорнобиля 3а), 135 ауд. (кафедра харчових технологій і технологій переробки продукції тваринництва). E-mail: merzlov.serhii@gmail.com orcid.org/0000-0002-9815-4280 Зв'язок з викладачем: +38(067) 7372446
Опис дисципліни	Вивчення дисципліни спрямоване на отримання відмінного володіння знаннями та навичками щодо формування цілей, завдань проведення досліджень та їх планування; використання мікробіологічних, гематологічних, хімічних, фізичних, біологічних, зоотехнічних, ветеринарних, ботанічних методів досліджень, які застосовуються під час постановки біотехнологічних експериментів; використання типових схем проведення експериментів; проведення аналізу та статистичної обробки результатів біотехнологічних

	досліджень.
Передумови для вивчення дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна « Методологія біотехнологічних досліджень » базується на знаннях таких дисциплін, як «Генна інженерія», «Біологія продуцентів», «Біотехнологія БАР», «Біологія клітин», «Біохімія» вивчених на попередніх курсах.
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Методологія біотехнологічних досліджень» є ознайомлення здобувачів вищої освіти із основними методами підготовки, організації та проведення біотехнологічних досліджень, їх навчання щодо визначення мети, цілей та вибору методів виконання експериментів.
Формат дисципліни	Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань тощо. Практичні заняття проходять у вигляді лабораторних практикумів з проведенням планування експериментів, аналізу методів дослідження, ознайомлення із роботою приладів для вимірювання фізичних величин, спектральних показників, хроматографії. Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дуальна форма навчання, дистанційна тощо) можуть використані платформи Moodle, ZOOM, Telegram, Viber, Google платформа. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.
Очікувані результати навчання	Вміти досліджувати вміст органічних і неорганічних речовин у біооб'єктах на яких ставиться експеримент; Вміти встановлювати хімічний склад отриманих продуктів за біотехнологічних досліджень Вміти проводити дослідження впливу складу поживного середовища на ріст монокультури клітин. Вміти проводити експерименти щодо росту клітин за дії різних хімічних сполук у поживному середовищі Вміти застосовувати знання для організації експериментів щодо впливу фізичних факторів на ріст клітин та їх поділ Вміти проводити експерименти з встановлення впливу фізичних та хімічних мутагенних факторів на підвищення біосинтетичних процесів у клітинах. Вміти аналізувати результати досліджень. Знати правила і вимоги щодо організації експериментів з визначення впливу фізико-хімічних та біологічних факторів зовнішнього середовища на життєдіяльність клітин живих організмів Знати методологію організації генетичних і цитологічних експериментів. Знати методики досліджень під час проведення біотехнологічних експериментів.
Структура курсу	Змістовий модуль 1. Зміст предмету. Аналіз, узагальнення існуючих результатів дослідження та проведення біотехнологічних досліджень. Тема 1. Загальна структура предмету. Етапи організації біотехнологічного експерименту 1.1. Зміст методології біотехнологічних досліджень. 1.2. Підготовка до експерименту. Аналіз. 1.3. Теорія та гіпотеза

- 1.4. Проведення експерименту
- 1.5. Результати досліджень та їх характеристика

Тема 2. Дослідження на різних біооб'єктах

- 2.1. Проведення експериментів із клітинами тварин та рослин
- 2.2. Проведення експериментів на мікроорганізмах
- 2.3. Експерименти в генній інженерії
- 2.4. Експерименти на тваринах

Тема 3. Підготовка та використання реактивів, розчинів та устаткування для проведення біотехнологічних досліджень

- 3.1. Приготування розчинів. Буферні розчини
- 3.2. Приготування поживних середовищ для культивування мікроорганізмів
- 3.3. Підготовка приладів та устаткування. Держповірка.
- 3.4. Дистиляція, бідистиляція, деіонізація води.
- 3.5. Правила робіт із приладами та устаткуванням

Змістовний модуль 2. Допоміжні методи під час постановки експерименту

Тема 4. Стерилізація

- 4.1. Фізичні методи стерилізації
- 4.2. Хімічні методи стерилізації

Тема 5. Седиментаційні методи.

- 5.1. Застосування седиментації за досліджень
- 5.2. Центрифугування
- 5.3. Ультрацентрифугування

Тема 6. Методи фотометрії

- 6.1. Спектрофотометрія.
- 6.2. Спектроскопія.
- 6.3. Інфрачервона спектроскопія

Тема 7. Мікроскопія

- 7.1. Підготовка препаратів для мікроскопії
- 7.2. Флюорисцентна мікроскопія.
- 7.3. Лазерно-конфокальна скануюча мікроскопія.
- 7.4. Електрона мікроскопія.

Змістовний модуль 3. Методи виділення. Мас-спектрометрія

Тема 8. Виділення сполук

- 8.1. Методи виділення сполук
- 8.2. Концентрування сполук
- 8.3. Очищення сполук

Тема 9. Мас-спектрометрія

- 9.1 Застосування методу в експериментах.
- 9.2 Види масспектрометрії

Змістовний модуль 4. Молекулярно-біологічні методи дослідження. Біометрична обробка. Метрологія

Тема 10. Полімеразно ланцюгова реакція. Конструювання плазмід

- 10.1. Електрофорез ДНК.
- 10.2. Типи ПЛР.
- 10.3. Методики конструювання плазмід.

Тема 11. Проведення біометричних розрахунків

- 11.1 Встановлення середнього арифметичного
- 11.2 Встановлення похибки середньоарифметичного

	11.2 статистично значущі величини Тема 12. Метрологічні дослідження 12.1. Сталі величини 12.2. Метрологічні методи
Методи навчання	Під час лекційних годин використовується: розповідь – оповідна, описова форма розкриття навчального матеріалу з візуальним поясненням; обговорення – для усвідомлення за допомогою діалогу поняття основних прийомів і методів впровадження систем контролю безпеки. Під час практичних заняття використовуються: робота з методами експериментів та методиками досліджень, мозкові атаки для планування досліджень на живих організмах, аналізу одержаних.
Політика	Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем. Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі. Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт. Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність. Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).
Рекомендовані джерела інформації	Основна література Біотехнологія / [В.Г. Герасименко, М.О. Герасименко, М.І. Цвіліховський та ін.]; за заг. ред. В.Г. Герасименка. – К.: Фірма “ІНКОС”, 2006. – 647 с. 2. Біохімічні методи дослідження крові тварин / Левченко В.І., Новожицька Ю.М., Сахнюк В.В. [та ін.] // методичні рекомендації. – Київ, 2004. – 104 с. 3. Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / [Коцюмбас І.Я., Малик О.Г., Патерега І.П. та ін.]; під ред. І.Я. Коцюмбаса. – Львів: Тріада плюс, 2006. – 360 с. 4. Європейська конвенція про захист хребетних тварин, що використовуються для дослідних та інших наукових цілей (Страсбург, 1986) // Збірка договорів Ради Європи. – К.: Парлам. Вид-во, 2000. – 57 с. 5. Merlich A., Galkin M., Choiset Y., Limanska N., Vasylieva N., Ivanytsia V., Haertlé T. (2019) Characterization of the bacteriocin produced by <i>Enterococcus italicus</i> ONU547 isolated from Thai fermented cabbage // Folia Microbiol. – Vol. 64, №4. – P. 535-545. https://doi.org/10.1007/s12223-019-00677-4.